

קובץ סילבוסים - סמסטר א' תשע"ט

מספר קורס: 685.2.0141

שם הקורס: שיטות מחקר במדיניות ציבורית (קורס חובה)

שם המרצה: ד"ר אופיר רובין orubin@som.bgu.ac.il

מטרות הקורס:

הקניית הידע התיאורטי הנדרש לקריאה וניתוח ביקורתי של טקסט מדעי בכלל ובמנהל ומדיניות ציבורית בפרט. הסטודנטים יירכשו בקורס ידע יישומי בניתוח נתונים בתוכנת מחשב סטטיסטית, הסקה סטטיסטית, אופן הצגה ודיון בתוצאות מחקריות.

תיאור הקורס:

בקורס יידונו סוגיות הכרוכות בתכנון וביצוע מחקר: עקרונות השיטה המדעית, חשיבה מדעית, יסודות ושלבים במחקר אמפירי: שאלות מחקר, סקירת הספרות המדעית הרלוונטית לשאלות המחקר, השערות, סיווג משתנים, בניית כלי מחקר; מערכי מחקר, דגימה, שיטות לאיסוף נתונים ושיטות סטטיסטיות לניתוח נתונים והצגת התוצאות בדרך להסקת מסקנות. הלימוד התאורטי ילווה בתרגילים וביישום אמפירי ע"י ניתוח בסיסי נתונים.

נושאי הקורס:

1. **מבוא למחקר:**
מהו מדע? מהו מחקר מדעי? עקרונות השיטה המדעית והחשיבה המדעית במנהל ומדיניות ציבורית.
2. ניסוח בעיית מחקר ושאלות מחקר
3. סיווג משתנים והשערות מחקר
4. **סקירת ספרות:**
חיפוש במאגרי מידע אוניברסיטאיים, לימוד הכתיבה האינטגרטיבית והרשימה הביבליוגרפית.
5. **מערכי מחקר:**
ניסויים ודמויי ניסוי, תוקף ומהימנות, סיבתיות ומשתני בקרה.
6. כלי מחקר ושיטות לאיסוף נתונים.
7. אוכלוסיית המחקר, מסגרת הדגימה ושיטות דגימה.
8. **משתנים מקריים:**
משתנה מקרי, פונקציית התפלגות, תוחלת ושונות, התפלגות נורמאלית.
9. **הסקה סטטיסטית:**
מדדים סטטיסטיים, אמידה ובדיקת השערות, טעויות סטטיסטיות, חישוב גודל מדגם, בדיקת השערות לתוחלת, לפרופורציה ולשונות.
10. **רגרסיה ומתאם:**
קשר בין משתנים רציפים, התאמת משוואת קו ישר לנתונים וחישוב מקדם מתאם, רגרסיה פשוטה ומרובה.
11. **משתנים קטגוריאליים:**

מבחני χ^2 לבדיקת טיב התאמה ואי תלות.

12. דיווח תוצאות מחקר:
הצגה של סטטיסטיקה תיאורית ותוצאות מבחנים סטטיסטיים באופן נומרי וגרפי. ניסוח מילולי.

13. קריאה ביקורתית:
קריאה וניתוח ביקורתי של מחקרים.

דרישות הקורס:

1. קריאה שוטפת של ספרי הקורס, הרשימה הביבליוגרפית ומאמרים נוספים שיידרשו במהלך הקורס.
2. הגשה של תרגילים במועדים שייקבעו מראש ע"י מרצה הקורס (20% מהציון).
3. בחינה מסכמת (80% מהציון).

הרכב הציון

80% מבחן סופי

20% תרגילים

רשימת קריאות

1. שיטות מחקר במדעי החברה, ספרי האוניברסיטה הפתוחה.

Sandra van Thiel (2014) Research Methods in Public Administration and Public Management: An Introduction (Routledge Masters in Public Management) 1st Edition, Routledge

O'Sullivan, E., Rassel, G., Berner, M., & Taliaferro, J. D. (2016). Research methods for public administrators. Routledge.

Eller, W. S., Gerber, B. J., & Robinson, S. E. (2013). Public administration research methods: Tools for evaluation and evidence-based practice. Routledge

Johnson, G. (2014). Research methods for public administrators: Third edition. Routledge.

מס' קורס: 685-2-0140

שם הקורס: הליך הגישור והקניית כלים לניהול קונפליקטים (קורס בחירה)

שם המרצה: נעמי דפנה – נחום, עו"ד ומגשרת.

תיאור הקורס:

במסגרת הקורס נעמוד על צמיחתו של מוסד הגישור, ככלי מוביל ליישוב סכסוכים. נכיר את קשת ה-ADR: גישור, בוררות, פישור ושפיטה ונעמוד על ההבחנות ביניהם. נסקור את החקיקה הרלוונטית להתפתחות הגישור בישראל, נעמוד על כמה מודלים להליך הגישור, ועל מיומנות התאמת הסכסוך למודל הגישורי. נעמוד על שלבי

הליך הגישור ונאסוף "ארגז כלים" מההליך הגישורי. נבחן את כללי האתיקה בהליך הגישורי, את החובות של המגשר והצדדים להליך וכמו כן נבחן את הביקורת שהובאה כנגד הליך זה.

במהלך הקורס נעמוד על תיאוריות שונות, לצד תרגול מעשי, נבחן סגנונות שונים של התמודדות עם קונפליקטים וכלים לניהול משא ומתן משלב, נאסוף "ארגז כלים" מתוך ההליך הגישור ונבחן כיצד ניתן ליישם בתחום הארגוני.

מטרת הקורס:

ללמוד על התפתחות הליך הגישור ככלי ליישוב סכסוכים, תפישותיו וערכיו בעולם המשפט. להקנות ידע ומיומנות בניהול הליך הגישור, התאמתו לסכסוך ולצדדים. לאסוף כלים מתוך הליך הגישור ולבחון את יישומם בארגונים ובמערכות הציבוריות.

דרישות הקורס:

1. מהלך הקורס יידרשו הסטודנטים להגיש עבודה, נושא העבודה יתואם עם הסטודנטים במהלך הקורס
2. בחינה סופית בסוף הקורס.

אופק קביעת הציון:

- בחינה סופית 75%
- עבודת הגשה 25%

הנושאים העיקריים שילמדו בקורס

א. מבוא

- מהו גישור ?
- התפתחות הגישור במדינת ישראל .
- סעיף 79 א-ג לחוק בתי המשפט.
- תקנות בתי המשפט (גישור), תשנ"ג – 1993.

ב. הקונפליקט

- אסכולות מרכזיות בתפיסת הקונפליקט (מסורתית, נאטראלית, מעשית)
- סגנונות התמודדות עם קונפליקטים (Thomas–Kilmann)

ג. משא ומתן

- אסכולות מרכזיות בניהול משא ומתן (תחרותי, משלב).
- מודל העקרונות של יורי ופישר ;
- מאפיינים ייחודיים למשא ומתן.

ד. חלופות ליישוב סכסוכים - ADR

- Multi door court house
- שפיטה, פישור, גישור ובוררות - היתרונות והחסרונות
- מאפייני הגישור לעומת הליכי יישוב סכסוכים אחרים.

ה. ניהול הליך הגישור

- סקירת המודלים הקיימים לניהול הליך הגישור : המודל הפרגמטי, המודל הטרנספורמטיבי והמודל הנרטיבי.
- מיומנות התאמת נושא הגישור לאופן ניהולו.
- האם כל סכסוך ראוי להתנהל בהליך גישור.

ו. סקירת שלבי הליך הגישור – איסוף הכלים :

- מפגישת מהו"ת ועד להסדר גישור.
- מאפיינים ייחודיים בהליך הגישור (בחינת אינטרסים, משא ומתן משלב).
- "ארגז הכלים" מהליך הגישור (שיקוף, הקשבה פעילה, מסגור מחדש)
- עקרונות הסדר הגישור.

ז. מתן תוקף משפטי להסדר הגישור

- בע"מ 8769/08 פלוני נ' פלונית (פורסם בנבו) ניתן ביום 31/12/08.
- תקנה 9 לתקנות בתי המשפט (גישור), תשנ"ג – 1993.

ח. הפן האתי בהליך הגישור

ט. המגשר

- תפקידו של המגשר בהליך הגישור (המודל של ריסקין).
- הכשרת מגשרים : תקנות בתי המשפט (רשימת מגשרים) , תשנ"ו 1996.
- תקנות בתי המשפט (רשימת מגשרים) , התשע"ח 2017

י. הגישור בישראל – החזון והמציאות

- גישור חובה – מתנה או עונש ?
- חוק ליישוב סכסוכים בבית המשפט לענייני משפחה.
- גישור חובה בבתי הדין לעבודה.

יא. ביקורת ביחס להליך הגישור

רשימת קריאה (חובה):

1. אורי גורן, בוררות, פרק ז' – הליך הגישור (נבו, 2018).
2. דוד סילורה ועלמה שרון, גישור - מדריך מעשי אזרחי, עבודה, משפחה. בורסי, 2018 (פרקים 5-2)
3. מיכל אלברשטיין, תורת הגישור. מאגנס, 2007.
4. עו"ד סטי רונן. דרך גישור להסכם, דרכים, 2000.
5. פישר רוג'ר וירי ויליאם. סיכום חיובי: לשאת ולתת בלי לוותר, כיוונים, 1983.
6. אלעד פינקלשטיין, עליית מעמדו של הליך הגישור והשאלה החוקתית, קרית המשפט ח (תשס"ט).
7. מיכל אלברשטיין, התנגדות לגישור: בין זכויות, תודעה משפטית ורב תרבותית, מחקרי משפט כד – התשס"ט 2008.
8. עומר שפירא, פרדוקס הכוח בגישור: עוצמה וחולשה ביחסי מגשר וצדדים לגישור, קרית המשפט (תשס"ו).
9. עומר שפירא, על כבוד האדם בהליך הגישור: השפעת חוק –יסוד: כבוד האדם וחירותו על הליך הגישור, קרית המשפט ה (תשס"ט).
10. רונית זמיר, מיתוס הניטרליות של המגשר: מאי משוא פנים לנשיאת פנים שווה, משפט ועסקים טז (תשע"ד).
11. יצחק זמיר, גישור בעניינים ציבוריים, משפט וממשל כרך ז' (תשס"ד – תשס"ה).

12. Bush, Robert. & Folger, Joseph. **The Promise of Mediation**. Jossey-Bass Publishers, 2004.
13. Fisher, Roger, Ury, William & Patton, Bruce. **Getting to Yes: Negotiating Agreement Without Giving In**, (2nd Ed.). New York: Penguin Books, 1991.
14. Dudley Weeks, **The Eight Essential Steps to Conflict Resolution**, 1992
15. Daniel Dana, **Conflict Resolution - Briefcase Books**, 2001.
16. Leonard L. Riskin, **Understanding Mediators' Orientations, Strategies, and Techniques: A Grid for the Perplexed**, 2009.
17. Christopher w. moor – the mediation process: **uncovering hidden interests of the disputing parties** (1986)

18. בע"מ/ 8769/08 פלוני נ' פלונית (פורסם בנבו) ניתן ביום 31/12/08.
19. רע"א 6828/04 מרטין נ' פוליטנסקי (פורסם בנבו) ניתן ביום 11/09/04.
20. רע"א 4044/04 בוקרה נ' סגל, פ"ד נח (6) 894 (פורסם בנבו) ניתן ביום 4/5/06.
21. רע"א 2235/04 בנק דיסקונט לישראל בע"מ נ' שירי (פורסם בנבו) 27/6/06.
22. בר"ע 1099/04 ג' נ' ג' מ' (פורסם בנבו) ניתן ביום 4/5/06.
23. רע"א 4416/99 גבאי אדריכלות ובניין ערים נ' א. רובין אדריכלים ב"מ (פורסם בנבו) ניתן ביום 21/07/01.
24. ע"א 1639/97 אגיאפוליס נ' הקסטודיה פ"ד נג (1).

מס' קורס: 685-2-0126

שם הקורס: סוגיות בניהול משאבי טבע (סמינר)

שם המרצה: ד"ר אופיר רובין

דרישות קדם:

שיטות מחקר למנהל הציבורי (685.2.0141) או

יסודות המחקר במנהל הציבורי (685.2.0021)

מטרת הקורס:

סמינר זה יעסוק בניתוח בעיות סביבתיות הנוגעות לניהול משאבי טבע בישראל ובעולם. במסגרת הסמינר הסטודנטים יחשפו לכלים השונים במדיניות ניהול משאבי טבע, מדידת הערך של מוצרים סביבתיים תוך שימוש בתאוריות מרכזיות ממדיניות ציבורית ומכלכלה, התמודדות הממשלה עם כשלי שוק והערכת רפורמות.

Baumol, W. J., and Oates, W. E. (1988). The Theory of Environmental Policy, 2nd edition. Cambridge, New York: Cambridge University Press.

נושאי הקורס:

1. עקרונות כלכליים בניתוח משאבי טבע, נדירות וקיימות
2. מדיניות אנרגיה ואיכות סביבה
3. תחבורה וזיהום אוויר
4. משאבי טבע מתכלים ומתחדשים
5. מחזור, טיהור שפכים, טיפול באשפה
6. קרקע, שימור יערות ומדיניות חקלאית
7. מדידת ערך שטחים פתוחים לנוי, פנאי ותיירות
8. אי וודאות בניהול משאבי טבע
9. משאבי טבע ושינויים אקלימיים גלובליים
10. משאבי טבע ופיתוח כלכלי
11. מדיניות חינוך סביבתי
12. פיתוח המרחב הכפרי
13. נכונות לשלם עבור מוצרים ירוקים
14. בנייה ירוקה

חובות הקורס

1. נוכחות בלפחות 80% מהמפגשים בכיתה
2. קריאת המאמרים הנדרשים לכל שיעור
3. התקדמות בכתיבת העבודה, דיווח והתייעצות במפגשים אישיים עם המרצה במהלך הסמסטר
4. מצגות בכיתה של שלבי ההתקדמות בעבודה במועדים שייקבעו ויפורסמו בתחילת הסמסטר

אופן קביעת הציון

1. סך המצגות בכיתה 20% (תנאי למעבר הקורס)
2. עבודה סמינריונית 80%

ספרות (בכוכבית מופיעות קריאות החובה)

Baumol, W. J., and Oates, W. E. (1988). The Theory of Environmental Policy, 2nd edition. * Cambridge, New York: Cambridge University Press.
Carlson, A. G., Zilberman D. and Miranowski J. A. (eds) (1993). "Agricultural and Environmental Resource Economics", New York: Oxford University Press.

*Keohane N. O. and Olmstead S. M. (2007). "Markets and the Environment", Washington DC: Island Press.

Pearce, W. D. (1993). "Economic Values and the Natural World", Cambridge, Massachusetts: MIT Press.

Tietenberg, T. (2000). "Environmental and Resource Economics", 5th edition, Harper Collins College Publishers.

מס' קורס: 685-2-0078

שם הקורס: מדינת הרווחה ומדיניות ציבורית (בחירה)

שם המרצה: חן שרוני

תיאור הקורס:

מדינת הרווחה עוברת שינויים דרמטיים בעשורים האחרונים. אחת המגמות הבולטות היא נסיגתה של מדינת הרווחה וצמצום רשת הביטחון הסוציאלי. עם זאת השיח הציבורי רווי עירוב מושגים וטעונונים פופוליסטיים אשר מקשים על גיבוש מדיניות ציבורית שיטתית. מטרת הקורס להקנות כלים להבנה וניתוח של מדינת הרווחה המודרנית והמדיניות ציבורית שמעצבת אותה מצד אחד ומושפעת ממנה מצד שני. ברמה התיאורטית, הקורס יבחן את הגישות המרכזיות לניתוח מדינת הרווחה, יקנה מושגים וטיפולוגיות לניתוח וינתח תהליכים ומגמות מרכזיים בהתפתחות מדינת הרווחה ורשת הביטחון הסוציאלי וצמצום בעשורים האחרונים. ברמה האמפירית, נדון בכלכלה הפוליטית של נסיגת מדינת הרווחה ובתחומים ספציפיים דוגמת בריאות, שירותי רווחה, שוק העבודה וכד'. חלקו השלישי של הקורס יעסוק בהתפתחות ונסיגת מדינת הרווחה בישראל.

נושאי הקורס:

1. מסגרת תיאורטית- כלכלה פוליטית, מוסדיות חדשה.
2. היבטים היסטוריים ופילוסופיים של מדינת הרווחה.
3. מגמות ותהליכים בהתפתחות מדינת הרווחה המודרנית ונסיגתה בעשורים האחרונים- גלובליזציה, הפרטה, ארגוני עובדים.
4. מודלים של מדינות רווחה
5. עמדות הציבור לגבי מדינת הרווחה ומדיניות ציבורית.
6. הקשר בין עמדות הציבור לגבי מדינת רווחה לבין המדיניות בפועל.
7. תחומם ספציפיים במדינת הרווחה בישראל – הפרטה, שוק העבודה, בריאות, פנסיה, חינוך, שירותי רווחה.
8. מדינת הרווחה בישראל – התפתחויות וטעונונים מרכזיים.

דרישות הקורס:

- קריאה שוטפת של החומר הביבליוגרפי על פי הרשימה המצורפת.
- הגשת תרגיל בסוף הסמסטר במתכונת של ניתוח אירוע. משקל התרגיל 30% מהציון הסופי.
- בחינה מסכמת שמשקלה 70% מהציון הסופי.

ביבליוגרפיה – בהתאם לשיעורים (פריטי החובה מסומנים ב-*)

שיעור 1 – סקירה של נושאי הקורס

Pierson, Paul, ed. 2001. "Introduction". *The New Politics of the Welfare State*. Oxford: Oxford University Press.

שיעור 2 - גישות ותיאוריות

Streeck, Wolfgang and Thelen, Kathleen, eds. 2005. "Introduction". *Beyond Continuity: Institutional Change in Advanced Political Economies*. Oxford: Oxford University Press.

מזרחי שלמה ואסף מידני. 2006. *מדיניות ציבורית בין חברה למשפט*. ירושלים: כרמל.

שיעור 3 - היסודות הפילוסופיים וההיסטוריים

*דורון, א. 1985. *מדינת הרווחה בעידן של תמורות*. ירושלים: מאגנס. פרקים: א*, ב, ח, יג.

שיעור 4 – מודלים של מדינת רווחה

*Esping-Andersen, Gøsta. 1999. *Social Foundations of Postindustrial Economies*. New York: Oxford University Press. Chapters 5.

Aiginger, K., & Guger, A. 2006. *The European socioeconomic model*. Global Europe, Social Europe, PolityPress, Cambridge, , 124-150.

שיעור 5 – תהליכים מרכזיים וגורמים מבניים

*Schwartz, Herman. 2001. "Round up the Usual Suspects: Globalization, Domestic Politics and Welfare State Change." In Paul Pierson (ed.) *The New Politics of the Welfare State*. Oxford: Oxford University Press. Pp. 17-44.

*Iversen, Torben. 2001. "The Dynamics of Welfare State Expansion." In Paul Pierson (ed.) *The New Politics of the Welfare State*. Oxford: Oxford University Press. Pp. 45-79.

Pierson, Paul. 1995. *Dismantling the Welfare State*. Cambridge: Cambridge University Press. Pp. 1-26, 39-50, 164-182.

שיעור 6 – עמדות הציבור בנושא מדיניות רווחה וחלוקה מחדש

Mizrahi, Shlomo and Chen Sharony. 2014. *Economic Equality, Government Effectiveness and Public Attitudes towards Redistribution*. Research Paper.

*מזרחי שלמה ורחן שרוני. 2015. *העדפות הציבור לגבי חלוקה מחדש בראי הסיכון התעסוקתי*. נייר מחקר.

שיעור 7- קשר בין עמדות הציבור למדיניות

Gilens, M., & Page, B. I. 2014. "Testing theories of American politics: Elites, interest groups, and average citizens". *Perspectives on Politics*, 12(03), 564-581.

Bartels, Larry M. 2008. *Unequal Democracy: The Political Economy of a New Gilded Age*. Princeton, NJ: Princeton University Press.

שיעור 8 – שוק העבודה

*גרינברג, ל. 1996. "עובדים חזקים עובדים חלשים: זרמים בכלכלה הפוליטית הישראלית 1967-1994". *תיאוריה וביקורת* 9. עמ' 61-80.

Hall, Peter A.; Gingerich, Daniel W. (2004) : *Varieties of Capitalism and Institutional Complementarities in the Macroeconomy*, MPIfG Discussion Paper, No. 04/5

שיעור 9 – פנסיה

*יוסף, ר. וספיבק, א. 2008. "עולם הפנסיה החדש אחרי המפץ של 2003". מכון ון-ליר. אחדות, ל. וספיבק, א. 2010. "מערכת הפנסיה בישראל לאחר 15 שנות רפורמה". מכון ון-ליר.

שיעור 10 – בריאות

*פילק, דני. 2000. "הפרויקט הניאו-ליברלי ותהליך ההפרטה של מערכת הבריאות". בתוך: מאוטנר, מנחם (עורך). *צדק חלוקתי בישראל*. תל אביב: רמות. עמודים: 375-391.

שיעור 11 – חינוך ורווחה

*בלס, נחום. 2005. *על הפרטה ועל חינוך*. ירושלים: מרכז טאוב לחקר המדיניות החברתית בישראל.

שיעור 12 – הפרטה

*גלנור, יצחק ואמיר פז-פוקס. 2013. *מדיניות ההפרטה בישראל*. הוצאת מכון ון-ליר. ניר, טלי. 2012. *בין מימוש לייבוש שיטות ממשלות ישראל לצמצום השירותים החברתיים*. האגודה לזכויות האזרח.

Hacker, Jacob S. 2004. "Privatizing Risk without Privatizing the Welfare State: The Hidden Politics of Social Policy Retrenchment in the United States." *American Political Science Review* 98: 243-260.

שיעור 13 – מדינת הרווחה בישראל

*דורון, א. 2003. "משטר הרווחה במדינת ישראל: נקודות השינוי והשלכותיהן החברתיות". *סוציולוגיה ישראלית*, ה(2): 417-432.

*סבירסקי, שלמה. 2005. "1967: תפנית מדינית-כלכלית בישראל". בתוך: בראלי אבי, דני גוטוויין וטוביה פרילינג (עורכים). *חברה וכלכלה בישראל: מבט היסטורי עכשווי*. ירושלים: יד יצחק בן צבי, ושדה בוקר: הוצאת אוניברסיטת בן גוריון. עמודים 91-116.

אבנימלך מוריה ותמיר יוסי. 2002. *רווחה מתקתקת: הכלכלה והפוליטיקה של מדינת הרווחה בישראל*. תל אביב: הוצאת הקיבוץ המאוחד. עמ' 7-27, 93-116, 213-225.

שם הקורס: אסטרטגיות ומכרזים – יישומים לניהול ומדיניות ציבוריות (קורס בחירה)

שם המרצה: ד"ר כהן חן

מטרות הקורס: הקורס חושף את הסטודנטים למודלים הלקוחים מהעולם הרחב של תורת המשחקים, ומציג דרכי פתרון וכלים פרקטיים לסיטואציות של ניגודי אינטרסים. העולם העסקי בכלל ועולמו של מנהל בסקטור הציבורי בפרט, רצופים בהתלבטויות ובהתמודדויות עם ניגודי אינטרסים. במסגרת הקורס, נרצה לעשות שימוש בכלים המקובלים בתורת המשחקים לצורך הצגת תרחישים שונים מהעולם העסקי ומחיו של מנהל. כמו כן, נראה כיצד אותם כלים מאפשרים לפתור סוגיות מגוונות בעולם הציבורי והעסקי בדגש על סוגיות בתחום המכרזים.

שיטת ההוראה:

בנוסף להרצאות הכיתה, יידרשו הסטודנטים לקריאה של מאמרים כלליים בנושאי הקורס.

קביעת הציון הסופי:

85% בחינה סופית שתתייחס לחומר ההרצאות, והקריאות.

15% הגשה של 2-3 תרגילים – הגשת התרגילים הינה חובה.

נושאי הקורס:

1. מושגי יסוד בתורת המשחקים: סוגים של אינטראקציות, רמות אינפורמציה והאסטרטגיות האפשריות.
2. יישום של מושגי משחק ופתרון משחקים בסיטואציות כלכליות בדידות ורציפות.
3. יישום מושגי שיווי משקל בתחרויות עסקיות, אסטרטגיות מחיר וכמות.
4. עולם המכרזים: הכרות עם סוגי מכרזים וחוקיהם. שימוש במכרזים בשוק הנדל"ן ובשוקים אחרים. (רשות החשמל – ניתוח מקרה).
5. חוק חובת המכרזים: לימדת החוק על היבטיו השונים מפי הסטודנטים (פרזנטציה כחלק מחובות הקורס).
6. משחקים צורה רחבה: פתרון תהליכים עסקיים שמתפתחים לאורך זמן, משא ומתן ומשברים פוליטיים.
7. מודלים של מיקוח: התייחסות לתהליכי מיקוח קצרים וארוכים.
8. אסטרטגיה עסקית: מאפייני האסטרטגיה העסקית, מטרות התהליך האסטרטגי וחיבתו.
9. הכרות עם הגורמים הממונים על האסטרטגיה בארגון וסיבות לכישלונות אסטרטגים.
10. אסטרטגיה ברמת העסק: ניתוח SWOT ויישומו בישראל.
11. ניתוח אסטרטגיות ומכרזים בתרחישים אקטואליים במגזר הציבורי.

ביבליוגרפיה:

קריאות חובה

1. חפץ, אי (2007). *חשיבה אסטרטגית: תורת המשחקים ושימושיה בכלכלה וניהול*. רעננה: האוניברסיטה הפתוחה.
2. אסטרטגיה עסקית תחרותית – אבי פיינגנבאום.
3. Heifetz, A. *Game Theory with Business Applications – Auctions module*. Raanana: The Open University of Israel.
4. Krishna, V. (2009). *Auction theory*. Academic press.
5. Osborne, M. J. (2004). *An introduction to game theory* (Vol. 3, No. 3). New York: Oxford university press.

קריאות רשות

1. Cramton, P. (2002). In Martin Cave, Sumit Majumdar, and Ingo Vogelsang, eds., *Handbook of Telecommunications Economics*. Chapter 14: Spectrum auctions.
2. Klemperer, P. (2002). What really matters in auction design. *The Journal of Economic Perspectives*, 16(1), 169-189.
3. Klemperer, P. (1999). Auction theory: A guide to the literature. *Journal of economic surveys*, 13(3), 227-286.

מס' קורס: 685-2-1061

שם הקורס: ניהול ציבורי (קורס חובה)
שם המרצה: ד"ר פני יובל

תיאור הקורס

מטרת הקורס לנתח את בעיות היסוד והדילמות שאיתן מתמודד הניהול הציבורי בן זמננו ולהקנות כלים עיקריים לניהול ציבורי אפקטיבי ומועיל. ניתוח המגזר הציבורי מתבצע בשלושה מעגלים: המעגל הפנימי של תהליכים בארגון הציבורי; מעגל הביניים של תהליכים במגזר הציבורי כלומר יחסי הגומלין בין ארגונים ושחקנים שונים במגזר הציבורי; והמעגל הרחב שבו מנותחים יחסי הגומלין של המגזר הציבורי עם מגזרים אחרים ומדיניות מאקרו. הקורס יתבסס על גישה השוואתית ותיאורטית, תוך יישום למציאות הישראלית.

נושאי הקורס

1. מאפייני המנהל הציבורי ובעיות היסוד שאיתן הוא מתמודד.
2. ניהול ציבורי בדמוקרטיה שסועה
3. ניהול ציבורי, ניהול פרטי וניהול במגזר השלישי: זיקת הגומלין בין התחומים להלכה ולמעשה.
4. גישות לחקר הניהול הציבורי.
5. ניהול, מנהל ופוליטיקה.
6. אחריות וסמכות בניהול הציבורי.
7. תקצוב והקצאת משאבים במגזר הציבורי.
8. הפיקוח על המנהל העומד בראש ארגון ציבורי.
9. המשאב האנושי והתנהגות ארגונית במגזר הציבורי, ייצוגיות ביורוקרטית בדמוקרטיה שסועה.

10. רפורמות במגזר הציבורי: מניהול מסורתי לניהול ציבורי חדש (NPM)
11. רפורמות במגזר הציבורי: מ-NPM ל-PVM
12. רפורמות במגזר הציבורי: ממשילות, למשילות החדשה ומשיתוף לשותפות
13. כלים לניהול ציבורי של רשתות רבות-ארגונים, רבות-דרגים ורבות-מגזרים
14. כלי ניהול מתקדמים: סוכנויות ביצוע, מבנה ניהולי, מכרזים וחוזים, ניהול אסטרטגי, ממשל מקוון ושיתוף בקבלת החלטות.

דרישות הקורס

1. קריאת ספרות חובה – פרטי הקריאה יעודכנו באתר הקורס בתחילת הסמסטר.
2. הגשת שני ניתוחי אירוע (משקל כל אחד 15%, ממוצע הציונים יהווה סך הכול 30% מהציון הסופי) בהם יידרש הסטודנט ליישם בצורה אינטגרטיבית את הידע הנרכש בשיעורים ואת חומר הקריאה למקרים רלוונטיים מהמערכת הציבורית הישראלית.
3. בחינה מסכמת (70% מהציון הסופי).

ביבליוגרפיה ** יתכנו שינויים בפרטי הקריאה – כל הפריטים לקריאת חובה יופיעו באתר הקורס

(חוברות הקורס "יסודות המנהל הציבורי" מאת דוד דרי בהוצאת האוניברסיטה הפתוחה מספקות חומר רקע בסיסי לתכני הקורס)

שיעור 1 – מאפייני המנהל הציבורי ובעיות היסוד שאיתן הוא מתמודד

1. גל-נור, יצחק. 2007. מנהל ציבורי בישראל. ירושלים: אקדמון. עמ' 33 – 52, 167 – 219.
2. זעירא, יוסף. 2009. "מחלוקת 1 כלכלה: מדע, מקצוע או אידיאולוגיה?" בתוך: מחלוקות בכלכלה. ארנון, אריה, ויוסטמן, משה (עורכים). עמ' 11-23.

שיעור 2 – מנהל ציבורי, מנהל פרטי ומנהל המגזר השלישי: זיקות גומלין בין המגזרים

3. שטיגליץ, א. ג'וזף. 2005. אי נחת בגלובליזציה. תל-אביב: הקיבוץ המאוחד. עמ' 9-25, 31-50.
4. פרידמן ו. מילטון. 1988. החופש לבחור: עיקרי הכלכלה החופשית. תל-אביב: דביר.

שיעור 3 - גישות לחקר המנהל הציבורי

5. O'Toole, Jr. J. Laurence., and Meier, J. Kenneth. 2011. *Public Management, Organizations, Governance, and Performances*. NY: Cambridge University Press. Pp: 1-42.

שיעור 4 - מנהל ופוליטיקה

6. Bendor, J. (1990) 'Formal Models of Bureaucracy: A Review', in: N.B. Lynn and A. Wildavsky (eds), *Public Administration: The State of the Discipline*. Chatham, NJ:Chatham House.
7. זמיר, יצחק. 1990. "מינויים פוליטיים". משפטים, כרך כ', חוברת 1, עמ' 19-24.

שיעור 5 – אחריות וסמכות

8. צ'רניחובסקי, דב, שלמה מזרחי וצבי פרנקל. 2008. *ניהול הציבורי של קופות החולים בישראל*. ירושלים: מרכז טאוב.
9. מידני, אסף. 2009. *אחריות ציבורית וצריכה פוליטית*. תל אביב: בורסי. פרק 3.
10. כפיר, אהרון ויעקב ראובני (עורכים). 1998. *המנהל הציבורי בישראל לקראת שנות ה-2000*. תל-אביב: צ'ריקובר. פרק ד'.

שיעור 6 – תקצוב במגזר הציבורי

11. בן בסט, אבי ומומי דהן. 2006. *מאזן הכוחות בתהליך התקצוב*. ירושלים: המכון הישראלי לדמוקרטיה.
12. כפיר, אהרון ויעקב ראובני (עורכים). 1998. *המנהל הציבורי בישראל לקראת שנות ה-2000*. תל-אביב: צ'ריקובר. פרק ח'.
13. הטיס-רולף, שילה. 2005. *חוק ההסדרים: סוגיות והשוואות בינלאומיות*. ירושלים: מרכז המחקר של הכנסת.

שיעור 7 – הפיקוח על המינהל הציבורי

14. לוי פאור, דוד. 2014. "הגרעון הרגולטורי של עידן ההפרטה: לקראת רפורמה רגולטורית בישראל?" בתוך: גלנור, יצחק, פז-פוקס, אמיר, וציון, נעמי. *גבולות ההפרטה ותחומי האחריות של המדינה, הוצאת הקיבוץ המאוחד ומכון ון ליר, 2014*.
15. Vigoda-Gadot, E. and Mizrahi, S. 2008. "Public sector management and the democratic ethos: A longitudinal study of key relationships in Israel." *Journal of Public Administration Research and Theory*, 18: 79-107.
16. ברזילי, גד ודוד נחמיאס. 1998. *מוסד ביקורת המדינה: סמכות ואחריות*. המכון הישראלי לדמוקרטיה.
17. כפיר, אהרון ויעקב ראובני (עורכים). 1998. *המנהל הציבורי בישראל לקראת שנות ה-2000*. תל-אביב: צ'ריקובר. פרק י'.
18. Peters, G. B. 1998. *Managing Horizontal Government: The Politics of Coordination*. Research paper 21. Candian Center for Management Development.

שיעור 8 – המשאב האנושי והתנהגות ארגונית

19. Hood, C. and M. Lodge. 2006. *The Politics of Public Service Bargains: Reward, Competency, Loyalty - and Blame*. Oxford: Oxford University Press. Ch. 1
20. Lodge, M. and C. Hood. 2012. "Into an Age of Multiple Austerities? Public Management and Public Service Bargains across OECD Countries". *Governance* 25(1): 79-101.
21. Mizrahi, S. 2002. "Workers' Participation in Decision Making Processes and Firm Stability", *British Journal of Industrial Relations* 40: 689-707.

שיעור 9 – רפורמות במגזר הציבורי: ניהול ציבורי חדש

22. Pollitt, C. and G. Bouckaert. 2004. *Public Management Reform: A Comparative Analysis*. 2nd edition. Oxford: Oxford University Press. Chs. 1-2.
23. Pollitt, C., C. Talbot, J. Caulfield and A. Smullen. 2004. *Agencies: How Governments do Things through Semi-Autonomous Organizations*. London: Palgrave Macmillan. Chs. 1-2.

24. Donahue, D. John, and Zeckhauser, J. Richard. 2011. *Collaborative Governance*. NJ: Princeton University Press.
25. Mizrahi, S. 2012. "Self-Provision of Public Services: Its Evolution and Impact". *Public Administration Review* 72(2): 285-291.
26. Williamson, O. 1981. "The Economics of Organization: The Transaction Cost Approach". *American Journal of Sociology* 87(3): 548-577.

שיעור 11 - כלי ניהול מתקדמים

27. חבר, שיר. 2014. "תיאוריות כלכליות פוליטיות של ההפרטה", בתוך: גלנור, יצחק, פז-פוקס, אמיר, וציון, נעמי. גבולות ההפרטה ותחומי האחריות של המדינה, הוצאת הקיבוץ המאוחד ומכון וו ליר, 2014.

מס' קורס: 68520145

שם הקורס: סוגיות במיסים ומיסוי בינלאומי (קורס בחירה)

שם המרצה: רו"ח שנהב מלול

תיאור הקורס:

מטרת קורס זה היא להפגיש את התלמידים עם עקרונות היסוד והמגמות העיקריות בדיני המס הישראליים כיום, תוך התמקדות בפקודת מס הכנסה בארץ ובהיבטים במיסוי בינלאומי, כמו כן בקורס נדון בסוגיות מרכזיות במיסוי מלכ"רים ומוסדות ציבור.

ספר הקורס: "מיסוי בינלאומי הדין בישראל" דורון לוי, עו"ד; איתן אסנפי, עו"ד. (2008) בורסי הוצאה לאור של ספרי משפט בע"מ.

לקורס שלושה חלקים עיקריים:

חלק ראשון מהווה מבוא כללי לקורס, הכולל הגדרות מס הכנסה, בסיס דיווח, סוגי הכנסות, חיובי המס ברשויות מקומיות ומוסדות ציבור רפורמות מס בישראל ברשויות מקומיות ומלכ"רים.

חלק שני יעסוק במיסוי יחיד, ובמיסוי מוסדות ציבור ומלכ"רים, חישוב מס הכנסה, נקודות זיכוי, פטורים והטבות מס, הטבות המיסוי הפנסיוני בקופות גמל וקרנות השתלמות ורפורמת המס במדינה במיסוי הפנסיוני.

חלק שלישי יעסוק במיסוי בינלאומי, בחלק זה נדון בשיטות המיסוי של תושב ישראל ותושב חוץ בישראל, חיובים בינלאומיים אומנות המס ועקרונותיהן וכללי ההקלה בגין מיסי כפל.

נושאי הקורס:

1. מבוא למיסים - הגדרת מס, אגרה, מחיר, ועקרונות שיטת המס.
2. מיסוי יחיד- חישוב מס ליחיד, הטבות מס ונקודות זיכוי, והטבות מיסוי פנסיוני וקרנות השתלמות.

3. מיסוי רשויות מקומיות ומוסדות ציבור והקלות המס.
4. תנאים להכרה כמוסד ציבורי לעניין תרומות (סעיף 46)
5. תנאי הזכאות לפטור ממס הכנסה ומע"מ למלכ"רים ומוסדות ציבור.
6. קרנות השתלמות- מיסוי קרנות השתלמות ותנאים לפטור.
7. מיסוי פנסיוני- מיסוי קרן פנסיה, הטבות מס בהפקה ובמשיכה.
8. פיצויי פיטורים-חוק פיצוי פיטורים, הטבות מס במשיכת פיצויים.
9. מיסוי הכנסות של תושבי ישראל ותושב חוץ בישראל.
10. חיובים בינלאומיים – אמנות מס ועקרונותיהן.
11. רפורמות מס בעולם.
12. כללי הקלה בגין מיסי כפל.

מטלות הקורס

הציון נקבע בהתבסס על שני מרכיבים
 הגשת תרגילים - 10%
 מבחן מסכם - 90%

ישנה חובת הגשה של n-1 תרגילים מתוך n.

ביבליוגרפיה:

מיסוי בישראל

פקודת מס הכנסה סעיפים: 2,3,9,11,33-47,58,121,122,124
 קובץ הפרשנות של מס הכנסה - החב"ק

מיסוי בינלאומי

סי' 1 (הגדרת "תושב"), 2 רישא, 3א, 4א, 5(5), 14, 14א, 29, 67ב – 67א, 75ב(א), 75ב(ב), 85א, 89, 122א, 125ב, 125ג, 196, 199, 200 לפקודה
 חוזר מס הכנסה 3/2001, "סיכול תכנוני מס המבוססים על אמנות למניעת כפל מס" (22 במאי 2001)
ספר הקורס: "מיסוי בינלאומי הדין בישראל" דורון לוי, עו"ד; איתן אסנפי, עו"ד. (2008) בורסי
 הוצאה לאור של ספרי משפט בע"מ.

Shaviro, D. N. (2014). Fixing US international taxation. Oxford University Press.

רפורמות מס וסוגיות במיסים

Blaž Pate, "Arbitration procedures in international tax law: arbitration convention - double tax convention - WTO" Publication: *The relevance of WTO law for tax matters*, (2006), Str. 573-597

James R Hines Jr "Lessons from Behavioral Responses to International Taxation" Publication: *National tax journal*. 52, no. 2, (1999): 305

Jeffrey Owens, "**Tax reform: an international perspective**" Publication: NATIONAL WESTMINSTER BANK QUARTERLY REVIEW, London. May 1987. p. 2-13. Tabl. Graph

John Azzi, "**Tackling Tax Treaty Tensions: Time to Think about an International Tax Court**" Publication: BULLETIN FOR INTERNATIONAL FISCAL DOCUMENTATION, Amsterdam. Vol. 52. No. 8 - 9. 1998. p. 344-357

K van Raad, "International Coordination of Tax Treaty Interpretation and Application" Publication: INTERTAX, 29, Part 6/7 (2001): 212-217

Karoline Spies, "**Influence of International Mutual Assistance on EU tax**" Publication: Intertax, 2012, v. 40, n. 10, October, p. 518-530

Pamela Grinter & Peter D Byrne "**International tax**" Publication: The international lawyer The international lawyer, Vol. 35, No. 2, p. 573-578, Vol. 35, No. 2, p. 573-578, 2001

Roman Seer, "**Recent development in exchange of information within the EU for tax matters**" Publication: EC Tax Review, 2013, v. 22, n. 2, April, p. 66-77

Roy Saunders, "**International tax systems and planning techniques 2011/2012**" Publisher: London: Thomson Reuters, 2011.

מס' קורס: 685-2-0120

שם הקורס: ניהול ומדיניות בשלטון המקומי (בחירה)

שם המרצה: ד"ר פני יובל

תיאור הקורס:

זהו קורס יסוד בלימודי מערכות ניהול ומדיניות של רשויות מוניציפליות, והוא מהווה תשתית לחשיבה תיאורטית מתקדמת וביקורתית בתחום אסטרטגיות ניהול ומכשירי מדיניות ייחודיים לרשויות מוניציפליות. נעניין בתיאוריות ונבחן כלים מעשיים להבנת התהליך הניהולי, המנהלי והפוליטי במערכות השלטון מקומי. הקורס ייבחן את התפתחות תפקידי השלטון המקומי ויחסי הגומלין בינו לבין מוסדות חברתיים ופוליטיים במדינה, יחסי החוץ של הרשויות המקומיות עם גופים בין לאומיים ועבר לאומיים, מידת היכולת למשול, אסטרטגיות לניהול פנים ארגוני וכלים לניהול רשתות ארגוניות ברמה הלוקלית תוך שיתוף פעולה עם המגזר הפרטי והשלישי ובשילוב שבין הגלובלי ללוקלי. תהליך הלימוד יתבסס על עיון, השוואה וניתוח ביקורתיים של תיאוריות מרכזיות, שהשפיעו על החשיבה בתחום. יבחנו היבטים פורמליים ובלתי פורמליים בתפקוד הרשות המקומית, מידת היעילות והמועילות של עבודת נבחריה ושל השדרה המקצועית לדרגיה השונים בבירוקרטיה המקומית.

נושאי הקורס:

1. מבוא: מקורות השלטון מקומי
2. תפקידו של השלטון המקומי

3. מערכת היחסים שבין מוסדות השלטון המרכזי והשלטון המקומי
4. מקומיות, ביזור ומקומיות חדשה.
5. טשטוש הגבולות הבין-מגזריים, משילות משתפת ושותפויות
6. עקרונות הניהול בשלטון המקומי בעידן של שינוי והתפתחות פרדיגמטית
7. ניהול אסטרטגי של רשויות מקומיות וניהול רשתות ארגוניות
8. ניהול התקציב של הרשות המקומית
9. אסטרטגיות לניהול משבר בשלטון המקומי – מבט השוואתי
10. ראש הרשות, הדרג הפוליטי, הביורוקרטיה המקצועית וציבור התושבים
11. דמוקרטיה מקומית
12. הקהילה המקומית – אינטגרציה, סגרגציה, ג'נטריפיקציה וקהילות מגודרות
13. מדיניות התכנון העירוני – פיזי, כלכלי וחברתי

דרישות הקורס:

4. מטלת אמצע סמסטר – 30% מהציון הסופי.
5. בחינה מסכמת (משקלה 70%).

רשימה ביבליוגרפית:

*ילוי י. ושריג, א. (עורכים). השלטון המקומי – בין המדינה, הקהילה וכלכלת שוק. (2014). רעננה: הוצאת האוניברסיטה הפתוחה.

Amin, A. and Thrift, N. J. 1994. **Globalization, Institutions, and Regional Development in Europe**. Oxford: Oxford University Press.

Bas Denters, S.A.H. Denters, Lawrens, E. Rose, 2005. **Comparing Local Government Trends and Development**. New York: Palgrave Macmillan. Ercole, E.,

*Beeri, I. and Yuval, F. (2015). "New Localism and Neutralizing Local Government: Has Anyone Bothered Asking the Public for Its Opinion?" *Journal of Public Administration Research and Theory*, 25(2): 623–653.

Crenson M A. Ginsberg B. 2002. **Downsizing Democracy**, John Hopkins University press. ch. 9 pp 198-233

*Dahl, A. R. 1999. "The Shifting Boundaries of Democratic Governments". **Social Research**, Vol. 66 (3), pp. 915-930.

*Doron, G. and Yuval, F. (2014). "Between the Quality of the Environment and the Quality of the Performances in Israeli Local Government" *Israel Affairs*, 20(4):470-483.

Duchacek, D. I. 1990. "Perforated Sovereignties: Towards a Typology of New Actors in International Relations". In Michelmann, H. J. and Soldatos, P. ***Federalism and International Relations. The Role of Subnational Units***. Oxford: Clarendon Press. pp. 1-33.

*Dye, T, R.,. 1995. ***Understanding public policy***, N.J: Prenntice hall

Jochimsen R. 1993. "The Regionalisation Of Structural Policy: North Rhine-Westphalia in the Europe of the Regions". In Jeffery, C. and Sturm, R. ***Federalism unification and European integration***. London: Frank Cass. pp. 82-101.

John P., 2001. ***Local Governance in Western Europe*** Sage Publications.

Jeffery, C. 1997. "Sub-National Authorities and 'European Domestic Policy". In

Jeffert, C. (ed.) ***The Regional Dimension of the European Union***. London: Frank Cass, pp 206 – 208.

Held, D. McGrew, A Goldblatt, D. and Perraton J. 1999. ***Global Transformations: Politics, Economics and Culture***. Stanford, CA: Stanford University Press.

Ken Y and Nirmala R., 1997. ***Local government since 1945***. Oxford: Blackwell.

Klaudi, K. and Goldsmith, M. 1997. "Conclusion: Local Government and the European Union". In Goldsmith M. J .F. and Klausen K. K. (eds.) (1997). ***European Integration and Local Government***. Cheltenham: Edward Elgar. pp. 237-254.

Razin, E. 2016. "Inter-Municipal Cooperation in the Development of Industrial Parks and Tax Redistribution: the Road to Hell is Paved with Good Intentions." *Ouaestiones Geographicae*, 35(2): 83-90.

Saffell, David C., 1993. ***State and local government: politics and public policies***, New York : McGraw-Hill, c1993

*Schmitter, C. P. 1999. "The Future of Democracy: Could it Be a Matter of Scale", ***Social Research***, Vol. 66 (3), pp. 933-958. Wallace, W. 1994. "Rescue or Retreat? The Nation State in Western Europe, 1945– 93", ***Political Studies***, Vol. XLII, pp. 52-76.

Stoker, Gerry; Mason, Andrew; McGrew, Anthony. 2011. ***Prospects for Citizenship***.
Huntingdon, GBR: Bloomsbury Publishing PLC,

Walters, M. and Goldsmith, M. 1997."Cities, Networks, Euregions, European

Offices". In Goldsmith M.J.F. and Klausen K.K. (eds.) **European Integration and Local Government**. Cheltenham: Edward Elgar. pp.219-236.

Wickwar H. 1970. **Political Theory of Local Government**. Columbia: University of South Carolina Press.

*Yuval, F. (2011). "The Information Theory and Municipal Policy in Sport: Empirical Evidence from an Israeli Case Study" *Sport in Society*, 14(1): 53-68.

* אבנימלך מ. תמירי, 2002. **רווחה מתקתקת** תל-אביב: הקיבוץ המאוחד. עמ' 7-9, 20-42, 69-76, 227-237.

*אלעזר ד. וקלכהיים ח. 1987. **השלטון המקומי בישראל** המרכז הירושלמי לענייני ציבור ומדינה. (פרקים 1,2,5,7).

*בן-אליא נ., 2004. **הדור הרביעי: שלטון מקומי חדש לישראל** ירושלים : מכון פלורסהיימר למחקרי מדיניות. עמ' 15-51. עמ' 151 - 195.

גלין א., 1998. **מקור חוץ (outsourcing)** דו"ח מחקר 14/98 המכון למחקר עסקים בישראל.

*זילברפרב ב., 2002. **הפרטה בשלטון המקומי: אשקלון ורשויות אחרות**, ירושלים: המרכז הירושלמי לענייני ציבור ומדינה תשס"ב.

מנוחין, נ. 2004. **השלטון המקומי בעולם בן-זמננו** האוניברסיטה הפתוחה, ת"א. עמ' 31-49.

נחמיאס ד. 1999. **100 הימים הראשונים : המלצות לרפורמות מבניות ברשות המחוקקת, בשירות**

הציבורי ובשלטון המקומי המכון הישראלי לדמוקרטיה ירושלים.

*קלכהיים, ח. 1997. שלטון מקומי במרקם המדינה הדמוקרטית: עוצמה מקומית מול מערכות הממשל הארצי בישראל. ירושלים: המרכז הירושלמי לענייני ציבור ומדינה.

רזין ע. 2003. **רפורמה בארגון השלטון המקומי בישראל : בין ריכוז לביזור, בין מסורתיות למודרניות** ירושלים : מכון פלורסהיימר למחקרי מדיניות